

Guía Docente				
Datos Identificativos				2024/25
Asignatura (*)	Enfermaría Clínica I		Código	661G01034
Titulación				
Descriptores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Segundo	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán/Galego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento				
Coordinación	Fernández Fraga, María Inés	Correo electrónico	ines.fernandez.fraga@udc.es	
Profesorado	Fernández Fraga, María Inés Mouriño Castro, Nerea	Correo electrónico	ines.fernandez.fraga@udc.es nerea.mcastro@udc.es	
Web	http://campusvirtual.udc.gal/			
Descripción xeral	O propósito desta materia é capacitar ao estudiante para identificar as alteracións de saúde nas persoas adultas, as súas consecuencias a nivel persoal, familiar e comunitario; planificar e avaliar os coidados de enfermaría, adaptándoos ao ámbito de actuación profesional, sendo o obxectivo dos coidados alcanzar o maior grao de independencia das persoas.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe			Competencias / Resultados do título
Identificar as alteracións de saúde da persoa adulta: factores que inflúen, mecanismos fisiopatolóxicos, manifestacións, métodos diagnósticos e tratamentos médicos e cirúrxicos específicos.		A34 B3 B4 B6 B9	C1 C3 C11
Identificar as necesidades de coidado en persoas adultas con problemas de saúde e os derivados de tratamentos, probas diagnósticas e procedementos terapéuticos.		A34 A35	B1 B3 B4 B5 B6 B7 B9 B11 B15 B16 B24

Identificar os diagnósticos de enfermería e complicacións potenciais en persoas adultas con problemas de saúde e os derivados de tratamentos, probas diagnósticas e procedementos terapéuticos.	A34 A35 A36 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B8 B9 B11 B13 B15 B16 B19 B24	B1 C3 C4 C6 C8 C10 C11 C12
Planificar coidados de enfermería as persoas adultas con problemas de saúde e os derivados de tratamentos, probas diagnósticas e procedementos terapéuticos.	A34 A35 A36 A37 A38 A39 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B15 B16 B19 B24	C1 C3 C4 C6 C7 C8 C10 C11 C12

Contidos	
Temas	Subtemas
Unidade didáctica I: Xeneralidades	Bases conceptuais da Enfermería clínica. O proceso inflamatorio. Coidado das feridas. Atención de enfermaría as persoas con síndrome hemorrágico. Atención de enfermaría as persoas con dor.
Unidade didáctica II: Atención de enfermería ás persoas sometidas a intervención cirúrxica.	Periodo preoperatorio. Periodo intraoperatorio. Periodo posoperatorio.

Unidade didáctica III: Atención de enfermería ás persoas con trastornos da función respiratoria.	Recordo anatomo-fisiológico. Síntomas e signos. Métodos de diagnóstico. Atención de enfermería ás persoas con: Trastornos das vías respiratorias superiores Asma bronquial. Enfermedade pulmonar obstructivo crónica. Infeccións respiratorias. Tumores pulmonares. Trastornos torácicos.
Unidade didáctica IV: Atención de enfermería ás persoas con trastornos da función vascular.	Recordo anatomo-fisiológico. Síntomas e signos. Métodos de diagnóstico. Atención de enfermería ás persoas con: Trastornos arteriais. Trastornos venosos. Trastornos sistema linfático.
Unidade didáctica V: Atención de enfermería ás persoas con trastornos da función renal e urinaria.	Recordo anatomo-fisiológico. Síntomas e signos. Métodos de diagnóstico. Atención de enfermería ás persoas con: Insuficiencia renal aguda. Insuficiencia renal crónica. Transplante renal. Síndrome nefrítica. Síndrome nefrótico. Infeccións urinarias/cistite, pielonefrite Uropatía obstructiva/urolitiasis. Tumores prostáticos e vesicais. Hipertensión arterial. Trastornos hidroelectrolíticos e ácido-base.

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A34 A35 A36 A37 A38 A39 B5 B6 B7 B8 B9 B12 B15 B16 B19 B24 C3 C4 C8 C10 C11	20	20	40
Estudo de casos	A34 A35 A36 A37 A38 A39 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B15 B16 B19 B24 C1 C3 C4 C6 C7 C10 C11 C12	20	30	50

Traballos tutelados	A34 A35 A36 A37 A38 A39 B1 B2 B3 B4 B5 B8 B11 B12 B19 C1 C3 C6 C7 C8 C10 C11	0	10	10
Análise de fontes documentais	A34 A35 A36 A37 A38 A39 B1 B3 B4 B6 B11 B16 B24 C4 C6 C7 C10 C11	0	10	10
Proba mixta	A34 A35 A36 A37 A38 A39 B2 B3 B5 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B16 B24 C1 C4 C10 C12	1	37	38
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descripción
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. Incluiranse cuestiós ás e os estudiantes sobre os temas dos contidos.
Estudo de casos	Metodoloxía onde o suxeito se confronta ante a descripción dunha situación específica de saúde que suscita un problema que ten que ser comprendido, valorado e resolto por un grupo de estudiantes, a través dun proceso de discusión. A/o estudiante sitúase ante un problema concreto (caso), que lle describe unha situación real da vida profesional, e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razonada a través dun proceso de discusión en pequenos grupos de trabalho. O procedemento de ensino-aprendizaxe nesta metodoloxía está orientado a unha aprendizaxe de tipo colaborativa, con unha organización da clase en pequenos grupos nos que o alumnado traballa convxuntamente na resolución de tarefas asignadas polo profesorado para optimizar a súa propia aprendizaxe e a dos outros membros do grupo.
Traballos tutelados	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudiantes, baixo a tutela da docente e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente ao aprendizaxe do ?cómo facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudiantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudiantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesora-titora. O traballo tutelado realiza en pequeno grupo, ten unha orientación de aprendizaxe colaborativa.
Análise de fontes documentais	Técnica metodolóxica que supón a utilización de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos (fragmentos de reportaxes documentais ou películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos lexislativos, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades específicamente deseñadas para a análise dos mesmos. Pódese empregar como introdución xeral a un tema, como instrumento de aplicación do estudo de casos, para a explicación de procesos que non se poden observar directamente, para a presentación de situacions complexas ou como síntese de contidos de carácter teórico ou práctico.
Proba mixta	Integra preguntas tipo de probas de ensaio e preguntas tipo de probas obxectivas referidas aos contidos desenvoltos a través das distintas metodoloxías durante o curso, . En tanto a preguntas de ensaio, recolle preguntas abertas de desenvolvemento. Nas preguntas obxectivas, pode combinar preguntas de resposta múltiple, de ordenación, de respuesta breve, de discriminación, de completar e/ou de asociación.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descripción

Análise de fontes documentais	A docente realizará atención personalizada para seguimiento, consultas, orientación do estudio e elaboración de traballos. O espazo de comunicación será a tutoría presencial, virtual síncrona (Teams) e asíncrona (Moodle e correo-e).
Sesión maxistral	
Proba mixta	
Traballos tutelados	
Estudo de casos	

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descripción	Cualificación
Análise de fontes documentais	A34 A35 A36 A37 A38 A39 B1 B3 B4 B6 B11 B16 B24 C4 C6 C7 C10 C11	A análise de fontes documentais é unha tarefa individual, onde a/o alumna/o deberá realizar unha narración sucinta da análise proposta.	5
Proba mixta	A34 A35 A36 A37 A38 A39 B2 B3 B5 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B16 B24 C1 C4 C10 C12	Realizarse unha proba escrita na data oficial do exame da materia. A proba constará de preguntas cortas e/ou tipo test, relacionadas con contidos teóricos, lecturas, estudio de casos e traballos tutelados.	50
Traballos tutelados	A34 A35 A36 A37 A38 A39 B1 B2 B3 B4 B5 B8 B11 B12 B19 C1 C3 C6 C7 C8 C10 C11	A realización dos traballos tutelados é de carácter grupal. A avaliação inclúe o desenvolvimento do traballo cooperativo e a valoración de competencias específicas e transversais. Farase tendo en conta, fundamentalmente, o razoamento diagnóstico e terapéutico: selección de datos recollidos na valoración, identificación de problemas (DdE e CP) e prioridades, selección de obxectivos e intervencións de enfermería (NIC).	20
Estudo de casos	A34 A35 A36 A37 A38 A39 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B15 B16 B19 B24 C1 C3 C4 C6 C7 C10 C11 C12	Desenvolverase de xeito individual e en grupo de traballo. As e os estudiantes resolverán situacións de saúde descritas nos casos clínicos. No desenvolvemento desta metodoloxía avaliarase a adquisición de competencias específicas e transversais. Na valoración inclúese a capacidade para relacionar o coñecemento xeral con problemas concretos, a capacidade de análise, a comprensión da situación e a idoneidade das solucións formuladas, a asistencia e participación activa na aula e nos grupos de traballo. No desenvolvemento da metodoloxía inclúense probas escritas presenciais de resolución de casos clínicos. A nota final da metodoloxía será a suma das cualificacións das probas e do desenvolvemento da e do estudiante na actividade individual e de grupo.	25

Observacións avaliación

A aplicación das

porcentaxes na avaliación final quedará suxeita a que todas as metodoloxías que computen na avaliación sexan superadas. A asistencia a clase será considerada un valor positivo na avaliación sempre que supere o 85% do total de horas presenciais.

Na presentación da materia informarase en detalle dos criterios de avaliación.

2ª oportunidade: Os criterios de avaliación da segunda oportunidade serán os mesmos que os da primeira oportunidade.

A proba mixta e de estudo de casos realizaranse coincidindo coa data oficial do exame da materia da 2ª oportunidade. O traballo tutelado, deberá desenvolverse de xeito individual e a data de entrega establecerase no período de avaliación da 2ª oportunidade.

Adianto de oportunidade: Proba mixta 100% (inclúe preguntas relativas o desenvolvemento dos contidos, traballos tutelados e resolución de estudo de casos)

Estudantes con matrícula parcial: As metodoloxías e porcentaxes serán as mesmas. Na metodoloxía de estudo de casos, os estudantes deberán realizar a entrega dos casos propostos e realizar as probas escritas presenciais durante o curso. O traballo tutelado realizarase de xeito individual ou grupal, segundo acordo co/a estudiante.

A realización

fraudulenta das probas ou actividades de avaliación, unha vez comprobada, implicará directamente a cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometía: a/o estudiante será cualificado con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose preciso.

Fontes de información

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - LEWIS SM, HEITKEMPER MM, DIRKSEN SR. (2004). Enfermería Medicoquirúrgica. Valoración y Cuidados de Problemas Clínicos (2 vol.). Madrid: Elsevier-Mosby - WAGNER CM, BUTCHER HK, CLARKE MF. (2024). Clasificación de Intervenciones de Enfermería (NIC).. Barcelona: Elsevier - N.A.N.D.A. Internacional (2021). Diagnósticos enfermeros: Definiciones y clasificación 2018-2020. Barcelona: Elsevier - LUIS RODRIGO MT. (2013). Diagnósticos Enfermeros. Revisión y guía práctica. Barcelona: Elsevier Masson - MOORHEAD S, SWANSON E, JOHNSON M. (2024). Clasificación de Resultados de Enfermería (NOC). Barcelona: Elsevier - SMELTZER SC, BARE BG, HINKLE JL. (2013). BRUNNER Y SUDDARTH. Enfermería Médico-Quirúrgica (2 vol.). Barcelona: Lippincott-Willians - LeMone P, Burke K (2009). Enfermería medicoquirúrgica: pensamiento crítico en la asistencia del paciente.. Pearson educación - SEIDEL HM, BALL JW, DAINS JE, FLYNN JA, SOLOMON BS, STEWART RW (2011). Exploración Física. Barcelona: Elsevier - ALLUE M. (1996). Perder la piel. Barcelona: Planeta/Seix Barral - MORILLO RODRIGUEZ J, FERNANDEZ AYUSO D (2016). Enfermería Clínica I. Cuidados generales y especialidades médico-quirúrgicas. Barcelona: Elsevier - Enfermería Clínica ().. - Nursing ().. - Metas de Enfermería ().. - Rol de Enfermería ().. - http://www.fisterra.com/ ().. - http://061.sergas.es ().. - Enferteca ()..
Bibliografía complementaria	

Recomendacions

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Anatomía/661G01001

Bioloxía/661G01002

Psicoloxía/661G01003

Sistemas da información e comunicación en ciencias da saúde/661G01004

Bases para a interpretación do coñecemento científico/661G01008

Fisioloxía/661G01105

Fundamentos de Enfermaría/661G01107

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Nutrición/661G01009

Farmacoloxía/661G01011

Situacions de risco para a saúde e Radioloxía/661G01013

Estancias Clinicas I/661G01025

Materias que continúan o temario

Enfermaría clínica III/661G01017

Enfermaría Comunitaria II/661G01019

Enfermaría Xerontolóxica/661G01020

Farmacoterapia/661G01024

Estancias Clínicas II/661G01026

Estancias Clínicas III/661G01027

Estancias Clínicas IV/661G01028

Estancias Clínicas V/661G01029

Practicum/661G01032

Enfermaría Clínica II/661G01035

Observacións

Esta materia ten en conta as

recomendacións de SOSTENIBILIDADE DO MEDIO AMBIENTE, PERSOA E IGUALDADE

DE XENERO:- A entrega de documentación da

actividade solicitada realizarase en formato dixital, a través de

Moodle, se non se especifica outro

medio.- Na realización de traballos, o

plaxio e a utilización de material non orixinal, incluído aquel obtido a través

de Internet, sen indicación expresa da súa procedencia e, se é o caso, o

permiso do seu autor/a, poderá ser considerado causa de cualificación de

suspensión na actividade.- Teranse en conta os principios

éticos relacionados cos valores da sustentabilidade nos comportamentos persoais

e profesionais.- Atendendo ás distintas normativas

de aplicación para a docencia universitaria, nesta materia;-terase en

conta a perspectiva de xénero,-velando pola non utilización dunha

linguaxe sexista na aula, nos documentos desenvolvidos na materia e nas

actividades clínicas realizadas co alumnado.- Traballarase para identificar e

modificar prexuízos e actitudes sexistas na aula ou no contexto clínico,

influindo na contorna para modificalos e fomentar valores de respecto e

igualdade.- Prestarase especial atención en

detectar situacions de discriminación por razón de xénero e proporarse accións

e medidas para corrixilas.- Facilitarase a plena integración

do alumnado que por razón físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais,

experimenten dificultades a un acceso idóneo, igualitario e proveitoso á vida

universitaria.MATERIAL DE ENSINO:Tanto o material utilizado na aula, como o dispoñible no Campus Virtual e o EQUIPO da materia están

protexidos pola Lei de Propiedade Intelectual (Real Decreto Lexislativo 1/1996, de 12 de abril, polo que se aproba o texto refundido de). A Lei de

Propiedade Intelectual), e pon a disposición dos estudiantes matriculados na materia, exclusivamente para o seu uso persoal, calquera extracción

destes materiais para polos a disposición de terceiros por calquera outro medio (fotocopiadora, correo electrónico, páginas web, etc.).), é un acto

ilícito que levará as medidas legais e disciplinarias pertinentes, sendo considerado unha falta grave ou moi grave de acordo co Regulamento de

Disciplina de Estudiantes da Universidade de Coruña e unha infracción grave ou moi grave da Lei de Propiedad Intelectual.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías